

Mødet den 11. Decbr. 1911.

Fraværende: Clemensen og N. Joh. Laursen.

1. (J. Nr. 25⁶—1911). Skrivelse fra Indenrigsministeriet om **Dispensation fra Lov Nr. 121 af 20. April 1906** for Hotel »Jylland«, Studsgade 64—66.
Til Efterretning.
2. (J. Nr. 22 - 1911). Indenrigsministeriets Approbation paa **Købekontrakter** med Murermester L. C. Larsen og Malermester A. Boysen angaaende Marselisborggrunde.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 10⁶—1911). Genpart af en af Byraadets Flertal til Indenrigsministeriet indsendt Skrivelse i Anledning af den af Byraadets Formand i Mødet den 14. Decbr. 1911 i Henhold til Købstadkommunallovens § 12 tagne Beslutning om, at **Byraadets Vedtagelse med Hensyn til Ansættelse af Brandvæsenets Bestillingsmænd sættes ud af Kraft:**

»Som det vil være det høje Ministerium bekendt gennem Hr. Borgmester Drechsels Indberetning af 18. f. M. til Ministeriet, har Borgmesteren i Aarhus Byraads Møde den 14. s. M. i Henhold til § 12 i Lov af 26. Maj 1868 om Købstadkommuners Styrelse sat ud af Kraft den af Byrådet i sit nævnte Møde truffne Bestemmelse om, at

»I Henhold til § 36 i den for Aarhus Købstad gældende kommunale Vedtægt bestemmer Byraadet, at de underordnede Bestillingsmænd og Menige under Brandvæsnet for Fremtiden ansættes og afskediges af Byraadet.«

Da Byraadets Flertal finder, at den nævnte Afgørelse af Borgmesteren er ganske ulovmedholdelig, og da man tilmed finder, at Borgmesterens ommeldte Indberetning paa en Del Punkter ikke er ganske retvisende, tillader vi os til Forsvar for den trufne Afgørelses Lovlighed og til Berigtigelse af Borgmesterens Indberetning at anføre følgende, idet vi iøvrigt henholder os til den af Brandkommissionens Mindretal i Sagen afgivne Erklæring, hvis Indhold vi i eet og alt kan tiltræde.

Den af Borgmesteren paaberaabte Vedtægt af 1873 for Aarhus Købstads Brandvæsen er forlængst ganske forældet og uanvendelig. Den er lavet paa en Tid, da Brandvæsenet var langt mere primitivt, end det nu er, og Udviklingen i den mellemliggende Tid har medført, at Vedtægtens Bestemmelser for Størstedelen er bleven ganske uanvendelige — ogsaa efter Bogstaven — medens andre af Bestemmelserne, som vel efter Bogstaven endnu kunde gælde, kun ved at gøre Vold paa al sund Fornuft endnu kan haandhæves. Specielt kan saaledes henvises til, at blandt andet Vedtægtens Kapitel I, II og VI i større eller mindre Grad er ganske uanvendelige nu. Men i endnu højere Grad gælder dette om Vedtægtens Kapitel III, der er det, hvortil Borgmesteren støtter sig. Bestemmelserne i dette Kapitel er alle givne for et værnepligtigt Brandkorps, hvoraf Brandinspektøren er det eneste lønnede og faste Medlem, medens alle andre

Medlemmer af Brandkorpset — Befalingsmænd og Menige — ere værnepligtige og ulønnede Medlemmer af Korpset. Der er herefter paa Forhaand intet mærkeligt i, at de Bestemmelser, Vedtægten saaledes giver for et værnepligtigt Brandkorps, ikke kan passe paa de ganske forandrede Forhold, der indtraadte dengang, Kommunen gik over til at anvende et fast og lønnet Brandkorps. Og en Gennemlæsning af Kapitlets Bestemmelser vil da ogsaa kunne overbevise om, at Forholdet er det, at dets Bestemmelser overhovedet ikke mere kan anvendes. Dette gælder ganske uomtvisteligt alle Bestemmelserne i §§ 3, 5, 6, 7, 10, 12 og 13, men ogsaa de andre Paragraffer i Kapitlet vil som knyttede til Forudsætninger, der ikke mere eksisterer, kun daarligt harmonere med de nuværende Forhold, naar maaske ene undtages Bestemmelserne i § 8 1. Stk. om Brandinspektørens Uniform. Hvad specielt angaar Bestemmelserne i § 4 sidste Stykke om Udnævnelse af Korpsets Befalingsmænd — undtagen Brandinspektøren — og i § 3 sidste Stykke om Ansættelsen af Menige i Brandkorpset, da forekommer det os, at der er en saa væsentlig Karakterforskel paa det daværende Forhold, hvor det drejede sig om at udskrive tvunget og ulønnet Mandskab til disse Poster, og de nuværende Forhold, hvor det drejer sig om efter Ansøgning at besætte lønnede Stillinger indenfor Kommunens Tjeneste, at man ikke med nogen Føje kan anføre de for de tidligere Forhold gældende Regler for de nuværende Forhold.

Det er imidlertid ikke alene os, der saaledes anser Vedtægtens herhenhørende Bestemmelser som faktisk ikke eksisterende mere. Der er i

Kommunens Styrelse hidtil set ganske paa samme Maade paa dette Forhold og handlet herefter. Kommunens nuværende Brandvæsen er saaledes — til Trods for, at det er mange Gange bedre end det i Vedtægten foreskrevne — ikke vedtægtsmæssigt, og Brandkorpset er det i endnu mindre Grad. Efter Vedtægten skal Brandkorpset bestaa af

- 1 Brandinspektør,
- 1 Underbrandinspektør,
- 8 Assistenten,
- 37 Brandmestre,
- 24 Straalemestre,
- 60 Værkmestre,
- 597 Brandsvende,
- 4 Signalfanebærere,
- 4 Tamburer,
- 4 Brandhanemestre

ialt 740 Mænd, men denne kolossale Styrke blev væsentlig formindsket, da fast Brandmandskab indførtes. Efter Kommunens Regnskab for Aaret 1886 bestod det faste Mandskab dengang af

- 1 Brandinspektør,
- 4 Brandmestre,
- 20 Brandsvende;

som man vil se, er nu Stillingerne som Underbrandinspektør og Assistent ganske bortfalden, Brandmestrenes Antal er nedsat til 4 og Brandsvendene til 20. Dette Antal er naturligvis senere forøget, allerede i 1888 er der saaledes 40 Brandsvende, og den 19. December 1889 ansattes Murermester Magnus Nielsen som fast Assistent ved Korpset. Han ansattes af Byraadet, der altsaa allerede dengang har anset Vedtægtens Bestemmelser om Ansættelsen af Befalingsmænd i Brandkorpset for bortfalden eller i hvert Fald

anset den for ikke gældende for Ansættelsen af lønnede og faste Befalingsmænd i Korpset. Foruden som Assistent fungerede Magnus Nielsen som Underbrandinspektør, uden at det kan ses, hvornaar han traadte i Funktion som saadan, og uden at det ses, at han har faaet nogen egentlig Ansættelse i denne Stilling. Forholdet var, saavidt det kan ses, blandt andet af det nedenvævnte Forslag til Forandringer af Brandvedtægten, hvori det hedder:

»Assistenten træder i Brandinspektørens Forfald i hans Sted« o. s. v., at Stillingen som Assistent er betragtet som identisk med Stillingen som Underbrandinspektør. Dette Forhold vedvarede indtil 1906, hvor det vedtoges at ansætte endnu en fast Assistent i Brandkorpset, hvilken Ansættelse ogsaa fandt Sted af Byraadet. Magnus Nielsen betragtedes paa dette Tidspunkt og kaldtes ogsaa officielt for Underbrandinspektør, skønt han som forannævnt kun havde Udnævnelse som Assistent. Det ses imidlertid, at Byraadet i sit Møde den 12. Februar 1903 for sit Vedkommende bifalder, at han vedbliver at fungere som Underbrandinspektør uagtet hans Valg til Byraadsmedlem. I 1906 ansatte Byraadet altsaa atter en Assistent i Brandkorpset, og i de den 12. November 1908 vedtagne Ændringer til Vedtægt for Styrelsen af Byens kommunale Anliggender bestemmes det udtrykkeligt, at Brandassistenten ansættes af Byraadet. Denne Vedtægt stadfæster Indenrigsministeriet den 22. Marts 1909, og Ministeriet maa altsaa allerede da have været paa det rene med, at Brandvedtægtens Bestemmelser om Ansættelse af Befalingsmænd i Korpset ikke længere var gældende eller i hvert Fald ikke gælder for An-

sættelser i det nuværende faste Brandkorps lønnede Stillinger. Endnu saa sent, som da der efter Hr. Magnus Nielsens Afgang skulde vælges en ny Underbrandinspektør, gaar — som det vil fremgaa af Borgmesterens Indberetning — saa vel denne som Byraadet og Brandkommissionen selv ud fra, at denne Stilling besættes af Byraadet, indtil Borgmesteren — efter først at have forelagt Byraadet Sagen om Udnævnelsen tilligemed Brandkommissionens Indberetning til Hvervet og efter at have ladet Byraadet behandle Sagen — pludselig kommer i Tanke om den gamle Vedtægt og i denne mener at finde Hjemmel for, at ikke Byraadet, men Brandkommissionen har Besættelsesretten. Ganske bortset fra det mærkelige i, at Borgmesteren saaledes først kommer i Tanke om at undersøge Brandvedtægten paa et saa sent Tidspunkt, maa vi som foranævnt bestemt formene, at hans paa denne byggede Mening om Besættelsesretten er urigtig og stridende mod den Opfattelse, der hidtil har hersket og været praktiseret saavel i Brandkommissionen som Byraadet og det højtærede Ministerium. Som det nemlig vil fremgaa af foranstaaende, er samtlige de højere Befalingsmænd, der er ansat i det lønnede Brandkorps, efter dettes Etablering bleven ansat af Byraadet, og Ministeriet har ved sin Stadfæstelse af den foranævnte Vedtægt af 12. November 1908 udtrykkelig godkendt Byraadets Ret til at ansætte Brandassistenten. Hvis imidlertid Bestemmelserne i Vedtægten af 1873 om Ansættelse i Brandkorpset endnu skulde gælde, er det indlysende, at dens Bestemmelser om, at alle Befalingsmændene — undtagen Inspektøren — ansættes af Brandkommissionen, ogsaa omfatter

Assistenten, og Ministeriets Godkendelse af Bestemmelsen om, at Assistenten ansættes af Byraadet, kan derfor kun opfattes som en Anerkendelse af det rigtige i det af os hævdede Standpunkt, at de nævnte Bestemmelser i Vedtægten af 1873 som givne for den tvungne Ansættelse i et værnepligtigt Brandkorps ikke gælder for Ansættelse i Kommunens nuværende faste og lønnede Brandkorps. Og vi kan da heller ikke indse, at Afgørelsen kan falde anderledes ud. Men er det saaledes givet, at Vedtægten af 1873 ikke kan være anvendelig ved Ansættelsen af Brandvæsenets højere Befalingsmænd — hvad enten man nu i Overensstemmelse med de ved Oprettelsen af de to Stillinger benyttede Udtryk vil kalde dem 2 Assisterter, hvoraf den ene fungerer som Underbrandinspektør, eller man vil kalde dem Underbrandinspektør og Assistent — saa turde det hermed være givet, at Vedtægtens Bestemmelser heller ikke kan gælde for Ansættelsen af de lavere Befalingsmænd eller de Menige i det lønnede Brandkorps, og det af akkurat de samme Grunde der gælder for de overordnede Befalingsmænd. Er man enig i, at Vedtægtens Bestemmelser om, at Brandkommissionen besætter Befalingsmandsposterne i det værnepligtige Korps, ikke gælder for Ansættelsen af Befalingsmændene i det faste og lønnede Korps, maa man ogsaa anerkende, at Brandkommissionens Ret og Pligt til at udskrive Borgerne til Underbefalingsmænd og Menige i det værnepligtige Korps ikke skaber Kommunen nogen Ret til at besætte saadanne Poster i det nuværende lønnede Korps.

Er saaledes Borgmesterens første og væsentligste Begrundelse af sin Stilling — Hensynet

til Vedtægten af 1873 — betydningsløs, er hans øvrige Begrundelser det ikke mindre.

Borgmesteren anfører i saa Henseende først, at den af Byraadet vedtagne Beslutning er i Strid med Lov af 21. Marts 1873 om Brandvæsenet i Købstæderne, specielt med Bestemmelsen om, at »Brandkorpsets Ordning« hører under de Omraader, der skulle stadfæstes af Amtmanden, eventuelt af Justitsministeriet, og Borgmesteren henviser i saa Henseende til, at Spørgsmaalet om Ansættelsesretten til Brandkorpset henhører under »Brandkorpsets Ordning«. Borgmesteren giver ingen Begrundelse af denne sin Mening, og den kunde dog nok trænge til en saadan. Naar Loven foreskriver, at »Brandvæsenets Ordning og Tjenestepligt« skal fastsættes ved Vedtægt, er hermed formentlig kun forlangt, at Rammen for Korpsets Ordning og Tjenestepligt saaledes skal fastsættes, derimod kan man i Henhold til denne Bestemmelse næppe forlange, at Vedtægten skal indeholde Bestemmelse om, hvem der skal ansætte Mandskabet og Befalingsmændene i Korpset, og allermindst hvor det drejer sig om Ansættelse i det lønnede Korps, der efter Lovens § 1, 4 Stk. kan træde i Stedet for det værnepligtige Korps. Der er naturligvis intet i Vejen for at optage herhen hørende Bestemmelser i Vedtægten, men der synes lige saa lidt at være noget til Hinder for at træffe Bestemmelsen herom andetsteds end i Vedtægten. Denne vor Opfattelse støttes formentlig i nogen Grad ved, at Loven udtrykkelig bestemmer, at Brandinspektøren ansættes af Byraadet; hvis det var Lovens Mening, at Spørgsmaalet om Ansættelsesretten skulde behandles i Vedtægten, synes det at have været det naturligste at henvise dette

Punkt til Optagelse i Vedtægten. — Lige saa lidt kan vi give Borgmesteren Ret, naar han formener, at Byraadets omqv. Vedtægt er i Strid med Bestemmelserne i Lovens § 3 om, at den umiddelbare Styrelse af Købstadens Brandvæsen paahviler Brandkommissionen. Denne — hvis Medlemmer undtagen Formanden jo alle vælges af Byraadet — virker jo nemlig ikke suverænt. Den skal administrere det Brandvæsen, som Byraadet giver det at virke med, for de Midler, som Byraadet bevilger dertil, og der er intet mærkeligt i, at det ogsaa skal administrere med de Kræfter, som Byraadet ansætter i Korpset. Efter Borgmesterens Opfattelse maatte det jo endogsaa være lovstridigt i Brandvedtægten at bestemme, at Korpsets Personale ansættes af Byraadet, men denne Konsekvens vil Borgmesteren dog næppe selv anerkende. Den vilde jo ogsaa stærkt stride mod hans forommeldte Paastand om, at Vedtægten skal indeholde Bestemmelse om Ansættelsesretten, thi hvorfor skulde Vedtægten indeholde saadanne Bestemmelser, naar Ansættelsesretten i Henhold til § 3 kun maatte være hos Brandkommissionen. Forøvrigt skal vi med Hensyn til dette Punkt henvise til, at det i et den 6. September 1890 af Aarhus Brandkommission foreslaaet Udkast til Forandringer i Brandvedtægten hedder, at Brandassistenten — der efter dette Udkast skal fungere som Underbrandinspektør — skal ansættes af Byraadet efter Kommissionens Indstilling. Kommissionen har altsaa ikke dengang anset en saadan Bestemmelse som »lovstridig«. Men mere end lange Udviklinger godtgøres Uholdbarheden af Borgmesterens Henvisning til Loven af 1873 gennem den forommeldte Om-

stændighed, at Brandassistenten uimodsigeligt i Henhold til den af Ministeriet godkendte Vedtægt skal ansættes af Byraadet. Herigennem turde det være godtgjort, at Bestemmelserne om Ansættelsesretten til Brandkorpsets Personale gyldig kan træffes andetsteds end i Brandkommissionen, og at Udnævnelserne kan henlægges til Byraadet.

Borgmesteren anfører desuden, at den ommeldte Byraadsbeslutning ogsaa reelt er meget uheldig, og han anfører i saa Henseende nærmere, at det vilde nedbryde Brandkommissionens Anseelse og sætte Brandkommissionen under andre kommunale Udvalg, om det gyldigt vedtoges, at Befalingsmændene og de Menige i Brandkorpset skal ansættes af Byraadet. Ogsaa paa dette Punkt er vi ganske uenig med ham. Hvorledes kan det være mere nedbrydende for Brandkommissionens Anseelse, at Byraadet besætter Pladserne i Brandkorpset, end det er nedbrydende for Udvalgenes Anseelse, at Byraadet i stort Omfang udnævner Udvalgenes lønnede Bestillingsmænd eller for Politimesterens Anseelse, at Byraadet besætter Politibetjentpladser. Det forekommer os, at Forholdene mellem disse Funktionærer og Brandkorpsets Medlemmer er ganske analoge. Langt snarere kunde man for den trufne Vedtagelse — i hvert Fald hvad Underbrandinspektørens Ansættelse angaar, der jo er den nærmeste Anledning til hele Spørgsmaalet — anføre, at det forekommer os ret mærkeligt, at Byraadet skal ansætte 1ste og 3die Kommanderende i Korpset, medens Brandkommissionen ansætter 2den Kommanderende, som tilmed i alle Tilfælde, hvor 1ste Kommanderende

(Inspektøren) er forhindret, skal overtage dennes Funktioner.

Men naar saaledes den af Byraadet trufne omqv. Afgørelse hverken er stridende mod Brandvedtægten eller mod Brandloven, kan vi ikke se rettere, end at den er fuldstændig hjemlet ved § 36 i den kommunale Vedtægt, saaledes som denne foreligger ændret. Dette er ganske klart med Hensyn til alle Underbefalingsmændene (d. v. s. alle Befalingsmændene undtagen Inspektøren), idet disse ikke er optagne i Kommunens Lønregulativ, og maa ogsaa gælde med Hensyn til de Menige i det faste Brandkorps, naar Vedtægten for disses Vedkommende er stadfæstet af Ministeriet som en Ændring i Vedtægten for Styrelsen af de kommunale Anliggender i Aarhus. Og selv om man med Borgmesteren maatte mene, at den trufne Vedtagelse strider mod Brandvedtægten, maa man dog for Underbefalingsmændene (d. v. s. Befalingsmændene med Undtagelse af Brandinspektøren) komme til samme Resultat, naar det statueres, at Vedtægten i hvert Fald ikke strider mod Loven af 1873, idet den af Ministeriet stadfæstede Vedtagelsesændring af 1908 — specielt dens § 36 — da maa afgive tilstrækkelig Hjemmel for Vedtagelsen for disses Vedkommende.

Idet vi sluttelig reassumerer saaledes

1. Bestemmelserne i Vedtægten af 1873 om Ansættelsesretten med Hensyn til Befalingsmændene (undtagen Inspektøren) og de Menige i Købstadens daværende værnepligtige Brandkorps finder ikke Anvendelse paa Ansættelserne i disse Stillinger i Byens nuværende faste og lønnede Korps, hvad der ogsaa hidtil har hersket Enighed om i Brandkommis-

sionen og Byraadet, og hvad der forøvrigt er Præcedens for gennem Ministeriets Godkendelse af Bestemmelserne i den kommunale Vedtægt om, at Brandassistenten ansættes af Byraadet.

2. Loven af 1873 indeholder intet, der strider mod Byraadets Vedtagelse.
3. Denne Vedtagelse er ikke alene ikke som af Borgmesteren hævdet, reelt uheldig for Kommunen, men tværtimod ganske naturlig og analog med, hvad der er fastsat indenfor andre Korps i Kommunens Tjeneste.
4. Den kommunale Vedtægts § 36 indeholder herefter fuld Hjemmel til at træffe den skete fornævnte Afgørelse med Hensyn til Underbrandinspektøren og de øvrige underordnede Befalingsmænd i Brandkorpset, idet disse ikke er optagne paa Kommunens Lønregulativ. Med Hensyn til de Menige i Brandkorpset er Forholdet et andet, idet disse er optagne paa Regulativet og deres Udnævnelse derfor efter Vedtægtens § 36 henlagt til vedkommende Udvalg d. v. s. Brandkommissionen. For disses Vedkommende maa den af Byraadet trufne Afgørelse derfor rettest kunne betragtes som en Ændring i Vedtægtens § 36, og den bliver da gyldig, naar den godkendes af Ministeriet,

henstiller vi, at Ministeriet anerkender Lovligheden af den af Byraadet trufne omqv. Bestemmelse, idet vi dog under Henvisning til det foran under Punkt 4 anførte for det Tilfælde, at Ministeriet mener, at den Omstændighed, at Forandringerne i de nuværende Bestemmelser i den kommunale Vedtægt om Udnævnelsen af de Menige i det faste Brandkorps ikke formelt

fremtræder som en Forandring i den kommunale Vedtægts herhenhørende Bestemmelse — afskærer Ministeriet fra at stadfæste denne Vedtægtsforandring, subsidiært henstiller, at Ministeriet anerkender Lovligheden af Byraadets omqv. Beslutning, for saa vidt angaar Underbrandinspektøren og de andre Underbefalingsmænd med Hensyn til hvilke, den nævnte — eneste tænkelige — Betænkelse ikke gør sig gældende.

I Anledning af Bemærkningen i Borgmesterens Indberetning om, at den af Byraadets Flertal til Underbrandinspektør foreslaaede Skorstensfejermester Bredal har erklæret sig villig til at paatage sig Hvervet alene med Tillæget af den normerede Uniformsgodtgørelse 100 Kr., medens han vil renoncere paa det øvrige Underbrandinspektøren tillagte Beløb 200 Kr., finder vi dog endnu Anledning til at oplyse, at der heri ikke ligger en Underbydning fra Bredals Side, saaledes som man af Borgmesterens herom bemærkede faar Indtrykket af. Forholdet er det, at Bredal i sin Egenskab af Skorstensfejermester har Mødepligt og Pligt til at gøre Tjeneste ved enhver Brand, og da de Underbrandinspektøren udover Uniformsgodtgørelsen hidtil tillagte 200 Kr. er Underbrandinspektørens Betaling for Mødepligten, er det ret selvfølgelig, at dette Beløb ikke, hvis Bredal vælges til Underbrandinspektør, kan tilkomme ham, der, hvis han fik Beløbet, paa en Maade vilde faa sin Mødepligt godtgjort 2 Gange.

Naar nærværende Indstilling er afgivet af Byraadets Flertal, er Grunden den, at der ikke har været afholdt Møde i Byrådet siden den Dag, Borgmesteren i samme forelagde Afskrift

af sin Indberetning i Sagen til Ministeriet, og af Hensyn til Sagens Hast har vi ikke ment at kunne vente med at indsende denne Redegørelse, til Byraadet atter har holdt Møde. En Genpart af Nærværende vil imidlertid af os blive forelagt i Byraadets første Møde.»

Til Efterretning.

4. (J. Nr. 468—1911). Indstilling fra Skoleudvalget om, at Byraadet søger **Statstilskud til Forrentning og Afbetaling af Udgiften ved Opførelsen af Borgerskolen i Fjordsgade** i Henhold til Lov af 29. Marts 1904 og 27. Maj 1908.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 469—1911). Indstilling fra Skoleudvalget om, at Byraadet søger **Statstilskud til Forrentning og Afbetaling af Udgiften til Indretning og Montering af Sløjdlokalet i Borgerskolen i Finsensgade** i Henhold til Lov af 29. Marts 1904 og 27. Maj 1908.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 10^e—1911). Forslag fra Harald Jensen om **Nedsættelse af et Udvalg til Udarbejdelse af Udkast til en ny Brandvedtægt.**

Harald Jensen havde begrundet sit Forslag i forrige Møde og skulde derfor nu kun foreslaa, at der blev nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer til at udarbejde Forslag til en ny Brandvedtægt.

Formanden pegede paa, at det efter de gældende Love vel var Byraadet, der skulde udarbejde de kommunale Vedtægter, som derefter skulde stadfæstes af Amt eller Ministerium, men at Lovene intet indeholdt om, hvorledes man havde at forholde sig, inden Byraadet vedtog Affattelsen. Da den direkte Bestyrelse af Brandvæsenet imidlertid var underlagt Brandkommissionen, og da denne maatte forudsættes at sidde inde med sær-

ligt Kendskab paa dette Omraade, vilde det være naturligst, at man anmodede Kommissionen om at komme med Forslag til en ny Vedtægt. Lovens § 1 indeholdt desuden forskellige Forhold, der kun kunde oplyses gennem Kommissionen. Endelig vilde det være at gaa en Omvej, hvis Byraadet udarbejdede Forslaget, da dette selvfølgelig skulde til Brandkommissionens Erklæring. Taleren skulde derfor foreslaa at henvise Sagen til Brandkommissionen.

Harald Jensen mente, at naar det tydeligt stod i Loven, at det var Byraadet, der skulde udarbejde Vedtægten, saa maatte man denne Gang være paa den sikre Side. Der var derfor intet til Hinder for, at et Byraadsudvalg tog fat paa Arbejdet; Materialet var i Forvejen til Stede, i det Vedtægter fra andre Byer kunde benyttes. Taleren ønskede ikke, at Brandkommissionen lagde første Haand paa dette Arbejde og derved gav Vedtægten en Retning, som Byraadets Flertal ikke ønskede.

Formanden fandt, at Hr. Harald Jensen gik uden om det væsentligste i denne Sag, nemlig at det var Brandkommissionen, der havde den egentlige Ledelse af og Ansvaret for Brandvæsenet. Ved Udarbejdelse af Vedtægter var det iøvrigt Regel, at vedkommende Kommission eller Institution udarbejdede Forslaget.

Jakob Jensen erindrede om, at Formanden i forrige Møde mente, at det var Brandkommissionen, der skulde udarbejde Vedtægten. Det var derfor glædeligt at høre, at Formanden nu var kommet saa vidt, at han kunde nøjes med at finde det naturligst, at Kommissionen foretog dette Arbejde. Maaske var det ogsaa naturligst, men man havde dog ogsaa Erfaring for, at Kommissio-

ner kunde komme med Forslag, der ikke kunde bruges. Taleren havde aldrig været i Tvivl om Byraadets Ret til at udarbejde Vedtægten, og det vilde ogsaa være uheldigt under de nuværende Forhold at lade Brandkommissionen udarbejde Vedtægten, idet den Mand, der stod i Spidsen for Brandvæsenet, var undergivet 2 Kommissioner. I denne Forbindelse kunde Taleren ønske at henstille til Overvejelse at dele Bygnings- og Brandinspektørens Embede i to Embeder. Byraadet havde for flere Aar siden været enig om, at en Deling var nødvendig. Den Gang havde Inspektøren faaet en Assistent, senere havde han vistnok faaet en til rent administrativt; men nu var det paa Tide at foretage Delingen, idet den nuværende Bygningsinspektør ikke sad inde med det fornødne Kundskab til Bygningsvæsen; at Beregningen af Bæreevne og lignende laa over Bygningsinspektørens Evner, vidste jo alle. Derfor vilde det være heldigt at faa en teknisk kyndig Mand i Spidsen for Bygningsvæsenet. Denne Mand kunde desuden være en Slags Stadsarkitekt ved at føre Tilsyn med Kommunens Bygninger, ligesom han ogsaa kunde gøre megen Nytte ved Gennemsynet af de Bygningstegninger, der blev indleveret.

F o r m a n d e n havde ikke sagt, at det var Brandkommissionen, der skulde udarbejde Vedtægten, men netop udtalt sig tvivlende om dette Punkt. I Loven stod meget rigtig, at det var Byraadet, der affattede Vedtægten, men der stod intet om paa hvilket Grundlag. Paa et Punkt nemlig om Ansættelsesretten vilde der antagelig blive Uenighed mellem Byraadet og Kommissionen; Amtet og Justitsministeriet vilde saa komme til at træffe Afgørelsen, og paa dette Punkt troede Taleren ikke, at Byraadets Flertal opnaaede noget.

Simonsen kunde anbefale Hr. Harald Jensens Forslag, ogsaa fordi han fandt det mest praktisk og tidsbesparende. Man vidste jo, at Brandkommissionen med dens Formand i Spidsen i dette Tilfælde vilde stille sig saaledes, at al Forhandling var umulig. Beviset havde man i den Sag, der for Tiden laa hos Ministeriet, idet Brandkommissionens Formand i sin Erklæring udtrykkelig udtalte, at han af al Magt vilde modsætte sig, at Byraadet fik Ansættelsesretten. Det vilde derfor betyde dobbelt Arbejde, hvis Kommissionen kom til at udarbejde Forslaget.

Harald Jensen mente, at der med Udtrykket Brandvæsenets Ledelse kun mentes dets Drift. Naar der endvidere i Loven stod, at Vedtægten skulde affattes af Byraadet, maatte det efter almindelig Forstaaelse betyde, at det var Byraadet, der skulde udarbejde den. Loven var altsaa denne Gang ganske paa Byraadets Side. Taleren kunde give Tanken om at dele Bygnings- og Brandinspektørembedet i to Embeder sin Tilslutning, og han vilde henstille, at Udvalget tillige fik til Opgave at afgive Betænkning herom.

Formanden hævdede, at Loven forudsatte, at det var Kommissionen, der tog Initiativet til Vedtægtens Udarbejdelse.

Marinus Petersen foreslog de Herrer Harald Jensen, Jakob Jensen og Simonsen til Medlemmer af Udvalget. Han foreslog kun disse tre, da han mente, at der kun tilkom Byraadets Fler-tal 3 Pladser.

Mikael Johansen udtalte, at Socialdemokraterne gerne maatte besætte alle fem Pladser, da Talerens Side i Byraadet ikke ønskede at deltage i et Arbejde, som den ansaa for omsonst.

H a r a l d J e n s e n bemærkede, at de Herrer altsaa vilde gøre Strejke. Det skulde blive husket til en anden Gang.

J a k o b J e n s e n foreslog at vælge de Herrer Mikael Johansen og Magnus Nielsen. Hr. Mikael Johansen var jo Medlem af Brandkommissionen.

M i k a e l J o h a n s e n kunde ikke tro, at man vilde byde Brandkommissionen den Haan at vælge et af dens Medlemmer ind i Udvalget.

J a k o b J e n s e n hævdede, at hans Forslag absolut ikke betød nogen Haan. Hr. Simonsen var jo ogsaa Medlem af Brandkommissionen.

M a r i n u s P e t e r s e n ønskede aldeles ikke at haane Brandkommissionen, men syntes netop, at den foreslaaede Ordning var saa god som mulig, idet de to Medlemmer af Kommissionen jo kunde tilføre Udvalget den Sagkundskab, som Formanden mente nødvendig.

M a g n u s N i e l s e n vilde bede sig fritaget for Hvervet, der for ham vilde være mere ubehageligt end for andre efter den Stilling, han havde indtaget i Brandvæsenet. Desuden havde han i Forvejen et saa stort Byraadsarbejde, at han ikke kunde møde i Udvalget.

M i k a e l J o h a n s e n vilde bestemt protestere imod at blive valgt og ønskede Protesten tilført Protokollen. Han ønskede oplyst, om det var Byraadsmedlemmernes Pligt at lade sig vælge.

M a g n u s N i e l s e n protesterede ligeledes mod at blive valgt.

F o r m a n d e n ansaa det for givet, at Medlemmer af en hvilken som helst parlamentarisk Forsamling var pligtig til at modtage Valg til Udvalg. Mindretallet kunde imidlertid begære Forholdstalsvalg.

Der nedsattes et Udvalg bestaaende af Harald Jensen, Jakob Jensen, Simonsen, Mikael Johansen og Magnus Nielsen til at udarbejde Forslag til Vedtægten. Mikael Johansen og Magnus Nielsen protesterede mod at modtage Valget.

7. (J. Nr. 467—1911). Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet om fra 1. April 1912 at fastsætte **Prisen for elektrisk Strøm til Lys** for de Forbrugere, hvis Strømforbrug til Lys aarlig er 50000 Hektowatt og derover, saaledes:

Forbrugere af	50000—	75000	Hektowatt	3½	Øre
do.		75000	100000	do.	3¼ »
do.		100000—	125000	do.	3 »
do.		herudover			2¾ »

S a m u e l s e n henviste til Indstillingen og udtalte dernæst, at Grunden til Nedsættelsen ikke skyldtes det, at man havde Raad til den, men kun, at man var nødt til at inødekomme de store Konsumenter. Der var tidligere udtalt Ønske om Nedsættelse af Prisen for alle, men Udvalget mente ikke Tiden inde dertil endnu. Forslaget fremkom allerede nu, fordi man gerne vilde have det behandlet inden Budgetbehandlingen, da det vilde betyde en mindre Indtægt af ca. 5000 Kr.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 313 1911). Til Erklæring forelaa en fra Overlæge Grauer til Justitsministeriet indgivet **Besværing over, at Sundhedskommissionen har forbudt Brugen af den i Ejendommen Mejlgade Nr. 2 værende Kælderlejlighed til Værtshushold** fra April Flyttedag 1912

F o r m a n d e n meddelte, at Dr. Grauer først havde sendt et Andragende til Byraadet, og at Taleren havde sendt dette Andragende til Sundhedskommissionen til Erklæring. Sundhedskommissionen havde da henledet Opmærksomheden paa, at

det ikke var Byraadet, der eventuelt kunde omstøde Kommissionens Afgørelse. Dr. Grauer var derefter gaaet til Ministeriet, og hans Klage forelaa nu til Byraadets Erklæring.

Simonsen anbefalede at støtte Sundhedskommissionen. Kælderen var absolut ikke tidssvarende og havde mangfoldige Skavanker, som et Lokale, der blev anvendt til Beværtning ikke burde have. Den laa langt nede i Jorden, og navnlig var det uforsvarligt at anvende den til at herbergere Folk i. Hvis Værten havde været ked af at flytte og været en ældre Mand, kunde det maaske have været et Paaskud til at anbefale en Udsættelse, men da Værten alligevel flyttede til April Flyttedag, vilde det være ganske uforsvarligt, om Byraadet vilde medvirke til at opretholde Kælderen til Beværtning og Gæstgiveri. Endelig var Dr. Grauer vel ogsaa saaledes situeret, at Forbudet ikke vilde gøre ham nogen større Skade.

Mikael Johansen anbefalede ikke at følge Sundhedskommissionen. Han havde i Dag set Kælderen, der var en ualmindelig tør og god Kælder, og han vilde ønske, at alle Smaafolk i Landet havde en saa god Bolig, som den afgav. Ganske vist var der ikke direkte Lys i Køkkenet, men det kunde der let rettes paa. Saavel Dr. Grauer som Dr. Feilberg, Arkitekt Ludv. A. Petersen og Murermester J. Chr. Jensen havde desuden erklæret, at der intet var i Vejen for Kælderens Benyttelse, og Politibetjentene erklærede Restaurationen for overordentlig pæn. Værten havde boet der i 6 Aar, og i den Tid havde hverken han eller hans Familie eller Gæster været syge. Han vilde ogsaa meget gerne blive og havde udtalt, at han kun flyttede, fordi han skulde. Forbudet vilde betyde en ganske betydelig Forringelse af Ejendommen,

og det burde Byraadet ikke medvirke til. Politirapporten, som Kommissionen tilsyneladende helt havde bygget Forbudet paa, syntes ikke helt heldig. Taleren anbefalede at gaa imod Sundhedskommissionen, idet han mente, at de nuværende Forhold i hvert Fald burde opretholdes, til Ejendommen skiftede Ejer.

S a m u e l s e n oplyste, at Sundhedskommissionen i Henhold til det i 1909 vedtagne Tillæg til Sundhedsvedtægten havde forbudt flere daarlige Kælderbeværtninger, og at Kælderbeværtninger overhovedet ikke maatte eksistere fra 1919. Kommissionen havde Ret til at forlange disse Beværtningslokaler ændret i Overensstemmelse med den bestaaende Vedtægt, men en saadan Forandring kunde ikke foretages for den paagældende Kælders Vedkommende. Rapporten var optaget af 2 Betjente og var meget nøgtern. Skulde Byraadet ønske det, kunde Fristen muligvis forlænges til Oktober Flyttedag, men vilde Byraadet gaa imod Sundhedskommissionen, vilde det bevirke, at man intet kunde foretage overfor de uheldige Kælderbeværtninger før 1919. Iøvrigt var hele Lejeindtægten ikke tabt for Dr. Grauer, da Kælderen jo kunde benyttes til Lagerkælder.

H a r a l d J e n s e n skulde ikke opholde sig ved det mærkelige i, at det var en Læge, der krævede Ret til at beholde denne Kælderbeværtning. Taleren havde set Kælderen i Formiddags og kunde sige, at hvis Kælderen kunde blive ganske betydeligt ombygget og Loftet hævet, hvad imidlertid ikke lod sig gøre, kunde det blive en meget pæn Kælder; men nu kunde der kun tages Hensyn til, hvorledes Forholdene var i Øjeblikket, og derfor kunde Taleren ikke se nogen Grund til at gaa imod Sundhedskommissionen.

Simonsen syntes ikke, der kunde drages Sammenligning mellem Beværtningslokaler og private Boliger. For Værdiforringelsens Skyld nyttede det ikke at udsætte Kælderen Nedlæggelse til Ejerskifte. Der var altsaa kun Tale om Lejetabet, og dette kunde næppe blive saa stort, da Kælderen kunde benyttes til Lagerkælder. Taleren forstod ikke, hvordan nogen kunde kalde denne Kælder god og tør, thi i en saa dyb Kælder, der tilmed var bygget for ca. 75 Aar siden, da man ikke kendte til Isolation, kunde Fugt ikke undgaas. Spisekammeret var desuden helt mørkt og havde ejheller Tilgang af frisk Luft. Taleren vilde ikke alene støtte Sundhedskommissionen i denne Sag, men tillige henstille til den at gaa endnu stærkere frem overfor andre Kælderbeværringer endog paa Store Torv.

Formanden gjorde opmærksom paa, at de, der stemte for at opretholde Sundhedskommissionens Forbud, maatte være klar over, at en Ombygning af Kælderen, saaledes at den kom i Overensstemmelse med Vedtægtens Fordringer, var umulig.

Mikael Johansen spurgte, om Hr. Samuelsen havde set Kælderen. Det var rigtigt, at Spisekammeret var mørkt, men det kunde let ændres. Taleren troede ikke, den officielle Hygiejne gjorde megen Nytte, ligesom han ogsaa troede, at man skulde lede længe for at finde en Fugtplet i denne Kælder. Sundhedskommissionen kunde sagtens forbyde Kælderbeværringerne, da den ikke skulde betale, men Byraadet havde Pligt til at varetage Borgernes Interesser. Vilde Folk ikke gaa ned i denne Kælder og nyde noget, kunde de lade være. De logerende var særdeles godt tilfreds med Lokalerne. Forøvrigt var Forbudet

vist ikke kommet til Dr. Grauers Kundskab før efter Oktober Flyttedag.

S a m u e l s e n havde i Efteraaret været nede i Kælderen og havde faaet det absolute Indtryk, at den var fugtig. Om Kakkelovnsvarmen nu havde tørret den noget, kunde han ikke sige. Kælderen kunde ikke bringes i Overensstemmelse med Sundhedsvedtægten, og Dr Grauer havde faaet Meddelelse om Forbudet en Maaned før Oktober Flyttedag. Alene det, at Køkkenet var uden Vinduer, var tilstrækkelig Grund til at forbyde Kælderens Benyttelse til Beværtning. Da Dr. Grauer sad i Sundhedskommissionen, var han meget streng, men saa maatte han heller ikke gaa til den modsatte Side, naar det gik ud over ham selv, efter at han var kommet ud af Kommissionen. Taleren takkede Hr. Simonsen for Udtalelserne om at skride ind overfor Kælderbeværtningerne og oplyste, at der vilde blive skredet ind overfor Kælderbeværtningen paa Store Torv.

Sundhedskommissionens Erklæring tiltraadtes.

9. (J. Nr. 22—1911). **Købekontrakter** med Tømrermester Fr. Christensen og Murermester Marius Andersen angaaende Byggegrunde ved Horsensgade. Godkendtes.
10. (J. Nr. 462—1911). Regnskab over **Jens Ormslev og Hustrus Legat** for 1910—11. Gik til Revision.
11. (J. Nr. 2⁷⁹—1911). Et **Bygningsandragende** anbefaledes.
12. (J. Nr. 1⁴⁰ og 4¹—1911). 2 **Udstykningsandragender** anbefaledes.

